

Aprob ____/semnat/____

Mihail COTOROBAI
Avocat al Poporului (Ombudsman)

RAPORT
privind vizita preventivă efectuată în Izolatorul de detenție provizorie din cadrul
Inspectoratului de Poliție Ștefan-Vodă,
la 21 iunie 2017

Raportul a fost elaborat de către
Membrii Oficiului Avocatului Poporului, Secția Prevenirea Torturii:

- *Iurie Dubenco*
- *Lilian Tudosan*
- *Alexandru Zubco*

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

La 21 iunie 2017, între orele 09.40 – 10.50 min., membrii Oficiului Avocatului Poporului, Secția prevenirea torturii au efectuat o vizită preventivă de monitorizare în Izolatorul de detenție provizorie (IDP) din cadrul Inspectoratul de poliție Ștefan-Vodă.

Vizita a fost realizată în următoarea componență (*în continuare Delegație*):

1. Alexandru Zubco – Șef secție, Oficiul Avocatului Poporului;
2. Iurie Dubenco – Consultant superior, Oficiul Avocatului Poporului.
3. Lilian Tudosan – Consultant superior, Oficiul Avocatului Poporului;

Scopul vizitei: Monitorizarea situației privind respectarea drepturilor persoanelor deținute, împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante în IDP din cadrul Inspectoratul de poliție Ștefan-Vodă.

Ultima vizită de monitorizare: 12 noiembrie 2013.

Standarde de monitorizare:

- 1) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 2) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 3) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 4) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
- 5) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Izolatorul de detenție provizorie este destinat pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore pentru adulți și 24 ore pentru minori. Izolatorul dispune de 3 celule funcționale. La momentul vizitei în Izolator se dețineau 7 persoane de sex masculin.

III. Cooperarea

În timpul efectuării vizitei membrii OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, la registrele interne de evidență, spațiile de detenție, birourile de audiență, blocul alimentară, curtea. La fel, nu a fost restricționată posibilitatea de a avea interviuri confidențiale cu persoanele aflate în custodia organului de poliție.

IV. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

În timpul vizitei, plângeri referitor la abuzuri / tratament inuman din partea angajaților izolatorului nu au parvenit. Din spusele angajaților incidente privind violențe între deținuți nu au fost înregistrate în acest

an. Colaboratorii au menționat că anul precedent un deținut s-a automutilat din motiv că nu era de acord cu reținerea. Deținutului i-a fost acordată asistență medicală, acumulate materiale pe caz și informat procurorul. Ulterior, incidente nu au avut loc.

V. GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI RELELOR TRATAMENTE

Accesul la avocat. Izolatorul dispune de 1 birou de audiență. Biroul, aparent, asigură confidențialitatea discuțiilor cu persoanele arestate. La momentul vizitei un deținut era audiat de un avocat. Potrivit Șefului izolatorului avocații sunt informați despre locul aflării clienților lor, totodată sunt anunțate și rudele persoanelor reținute.

Asistența medicală. La momentul vizitei felcerul IDP nu era pe loc. Din spusele colaboratorilor, felcerul se afla la o instruire programată în mun. Chișinău. Din acest motiv 7 deținuți din IDP nu au fost examinați medical și nu au fost întocmite fișe de examinare medicală.

Avocatul poporului reamintește că potrivit normelor Comitetului European pentru prevenirea torturii, examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze la necesitate cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuți de boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut (SMR, Regula 24). Administrația instituției urma să întreprindă toate măsurile necesare în vederea efectuării examinării medicale și întocmirea fișelor medicale a deținuților chiar și în lipsa felcerului.

Potrivit art.175¹ Codul de Executare al R. Moldova și pct.19 din Instrucțiunea privind activitatea izolatoarelor de detenție provizorie ale MAI aprobat prin Ordinului MAI nr.223 din 6 iulie 2012, la primirea sau predarea persoanelor reținute în/din IDP, acestea, în mod obligatoriu vor fi supuse examenului medical, cu întocmirea actului respectiv, iar ulterior, vor fi supuse dezinfecției sanitare. **Delegația constată că aceste reguli nu au fost respectate.**

VI. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

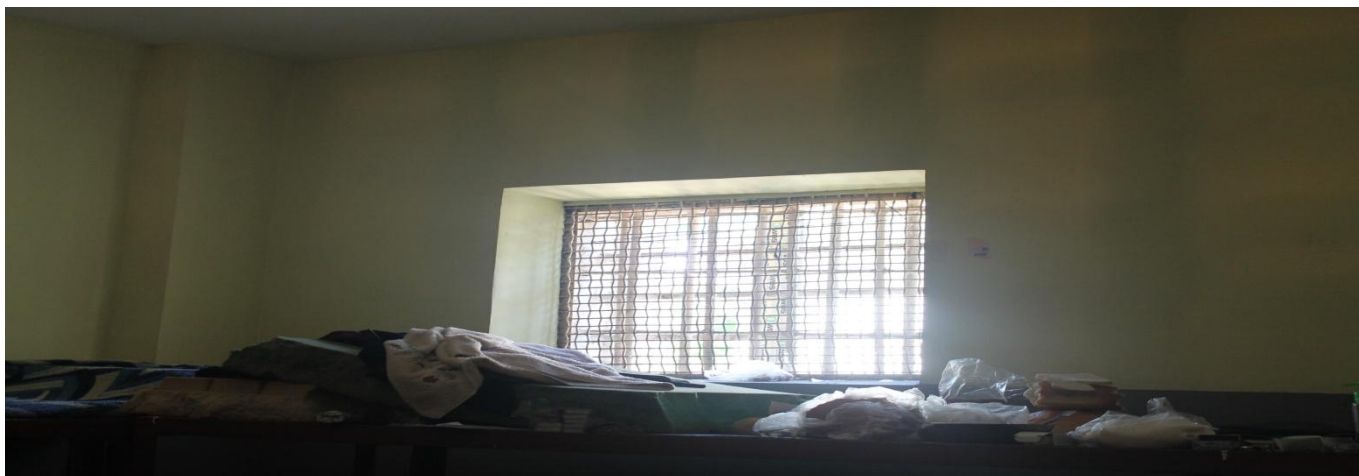
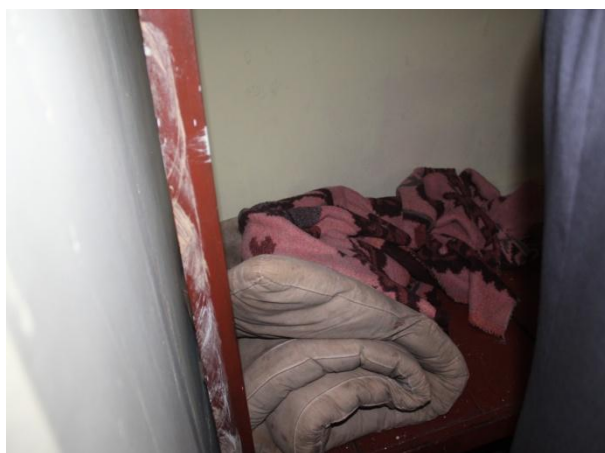
Izolatorul dispune de 3 celule funcționale, baie, birou de anchetă, bucătărie și curte de plimbare. Celulele sunt dotate cu scaune, paturi și masă. Geamurile sunt mari și permit iluminarea celulelor.

În fiecare celulă este amenajat veceu, care este izolat de restul spațiului celulei de un perete cu înălțimea de 1 m. Veceul este deschis și nu asigură condiții decente și intimitate. În celulă persistă un miros specific neplăcut din cauza stării neigienice a veceului.

Izolatorul dispune de ventilare electrică. Ventilarea este utilizată rar, pe motiv că creează zgomot și poluare sonoră și disconfort. În prezența Delegației, sistemul de ventilare a fost conectat, fiind într-adevăr unul prea zgomotos și deranjant.

Membrii OAP au constatat că deținuților nu le sunt asigurate pături curate. Mai mult, lipsesc pernele iar cearșafurile și saltelele sunt într-o stare degradată.

Totodată în cadrul monitorizării, în una din încăperile Izolatorului (bucătărie) au fost observate saltele depozitate care fiind într-o stare mai bună decât cele din celule. Colaboratorii responsabili de IDP au comunicat că acestea au fost aduse de la un spital și urmează să fie repartizate în celule.

Avocatul Poporului susține că „...fiecare deținut trebuie să fie asigurat cu un pat separat, cu lenjeria de pat suficient de curată, care să fie schimbată suficient de des pentru a asigura curățenia acestuia” SMR, Regula 19.

Biroul de petrecere a acțiunilor de urmărire penală este dotat cu o masă și scaune. Masa este despărțită printr-o gratie care servește drept măsură de siguranță pentru colaboratori.

Potrivit art.215 din Codul de Executare Condamnatului, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră.

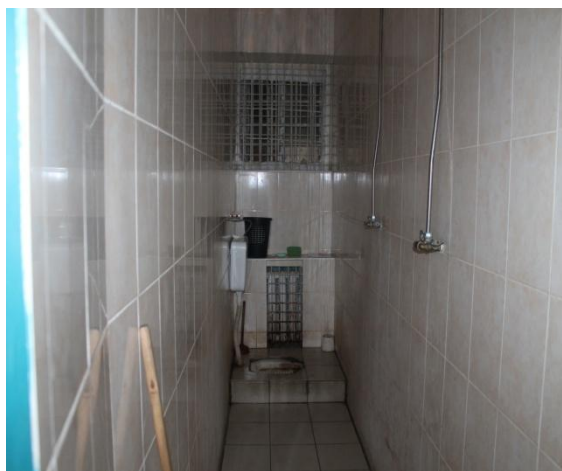
Astfel Izolatorul dispune de o curte special amenajată pentru plimbările zilnice ale deținuților.

Persoanele deținute în Izolator au comunicat că zilnic și cu regularitate sunt scoase la plimbare. Un loc special amenajat în cazul timpului de afară nefavorabil (ploi, soare puternic) nu există, la fel curtea nu este prevăzută cu bănci sau scaune.

Alimentarea deținuților se efectuează potrivit Hotărârii Guvernului nr.609 din 29.05.2006 privind normele minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților. Careva reclamații în privința alimentării din partea deținuților nu au parvenit.

Deținuții au posibilitatea de îmbăiere o dată pe săptămână. Baia din izolator dispune de două bransamente de scurgere a apei și un veceu. Veceul din baie este într-o stare neigienică și persistă un miros neplăcut.

Potrivit administrației Inspectoratului de poliție persoanele arestate nu se dețin mai mult de 72 de ore în IDP cu excepția unor cazuri excepționale. După expirarea a 72 de ore persoanele deținute sunt etapate la penitenciar. Etaparea la penitenciar și la ședințele de judecată are loc grație unui automobil special amenajat de model Volkswagen T 35.

Automobilul este utilat cu încăpere pentru 6 colaboratori și încăpere pentru escortarea a 6 deținuți. În încăperea în care se transportă deținuții pe podea erau mucuri de țigări fapt ce denotă că în timpul etapării în automobil se fumează. **Totodată nu este clară procedura separării femeilor sau minorilor de restul deținuților în timpul escortării, în cadrul unui flux mare de deținuți.**

În momentul monitorizării mijlocul respectiv de transport era defectat și se afla la reparație la un Service centru din oraș. Potrivit angajaților IP, automobilul are un grad înalt de uzură și nu este conform standardelor. Acesta a fost reutilizat în condiții casnice. Un mijloc de transport standartizat ar fi binevenit.

Reieșind din cele constatate în timpul vizitei, în scopul ameliorării situației deținuților și garantării respectării dreptului constituțional la securitatea fizică și psihică garantat de art. 24 din Constituția Republicii Moldova, conducându-mă de prevederile art.24 a Legii nr.52 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) din 03 aprilie 2014:

RECOMAND:

1. De a elabora un mecanism privind examinarea medicală a deținuților la intrarea și ieșirea din IDP în cazul în care lipsește felcerului fie de solicitat Serviciul de urgență.
2. De a asigura deținuții cu plapume, saltele și lenjerie de pat curate, în conformitate cu Codul de executare și Statului executării pedepsei de către condamnați.
3. De a întreprinde măsuri organizatorice privind separarea blocurilor sanitare, inclusiv în vederea asigurării intimității conform prevederilor art. 226 Cod de executare;
4. De a întreprinde măsuri pentru întreținerea băii într-o stare sanitară adecvată;
5. De asigurat etaparea deținuților într-un mod decent, inclusiv prin alocarea mijloacelor financiare / fie procurarea unui mijloc de transport standartizat pentru etaparea persoanelor deținute.